

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.

Št. 13.321

26 Vodstvo drž.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Maloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Pripravljajte se!

Jugoslavija je danes v politični krizi, kakor v nji brede samo še dvoje, troje držav na vsem svetu. Delo v skupščini počiva in žnjim vsi važni zakoni, ki si jih je današnji režim postavil kot svoj program na dnevni red. Današnja politična situacija je takšna, da računajo treznejši elementi v vladi samo še z novimi volitvami, opozicija pa tudi le na to računa, ker v sedanjosti sestavi, ko je Radić zanj izpuščen, ne bo s svojo opozicijsko politiko dosegla ničesar od vsega tistega, kar ima v programu.

Pa tudi za velilno vlado ne gre, ker ti ljudje, ki ljudstvo danes v parlamentu zastopajo, so si vsi enaki in po bistvu ena kri, gre za to, kdo dobi toliko moči v roke, da bo mogel nemoteno pehariti delavnega človeka, vse stranke se pripravljajo na to, da zmagajo pri volitvah in to se jim bo seveda le tedaj posrečilo, če pridobijo ljudstvo tako na deželi kakor po mestih, da jim pojde na limanice.

Stranke so že v polni volilni mrzlici, čeprav še vedno ne vemo, kdaj bodo volitve razpisane, povsod že prirejajo volilne shode in se poskušajo z vsemi vrstami agitacije. Prižnica je enim na razpologo, drugim odvetniška pisarna, za vse pa banke s podporami iz rezervnih skladov.

Kaj pa ima naša stranka? Za odločilni boj se je treba pripravljati, za vsak boj pa je treba požrtvovalnosti in municije. Saj imamo danes mogoče nekaj požrtvovalnosti, ali, žal, municije pa jako malo. Kaj je buržujska municija? Denar, zlato tele. S tem ona zmaguje, ker si žnjim kratkoročno podkupuje svoje glasove, glasove tistih nezavednežev, ki prodajo svoje prepričanje in moški značaj za par četrt vina. Ko je vino spito in glas oddan, tedaj si buržuji z izkoriščanjem svojih volilcev in tistih, ki se zaradi teh volilcev ne morejo osvoboditi, bogato poplača vsak sold z obrestmi vred. Ljudstvo pa ostaja neumno, izmognano, neupoštevano — do prihodnjih volitev.

Tudi mi potrebujemo iste municije kakor buržoazija, pa ne za to, da jo izdamo za toliko in toliko sodov vina in žganja in potem teh dveh volilnih pripomočkov za glasove, temveč zato potrebujemo municije, da odpremo delavstvu oči in da ga potem možganske evolucije v značaju tako utrdimo, da ne bo več pristopno nemoralnim trikom svojih izkoriščevalcev.

Sodrug, zbirajte municijo med zavednim delavstvom, agitirajte! Čim več bomo municije imeli, tem težja bo kapitalistu zmaga, tem bližja bo naša zmaga. Zbirajte za volilni sklad! Čim večji bo ta sklad, tem lažje nam bo mogče iti med delavne ljudi in jih organizirati, seznaniti jih z našimi načeli in z načinom, kako hoče naša stranka gospodarsko osvoboditi vse, ki v njej delajo. To je glavno! Nič nam ne bo škodovalo, če bodo izšli iz prihodnjih volitev tudi naši ljudje kontrolirat delo buržujskega parlamenta, ki nam kruh reže: vedno pa nam bo koristilo, če bo izkazala bilanca našega volilnega delovanja kopico novih organizacij, stotine novih članov v političnih organizacijah in pri „Slogi“ („Skupnem domu“), s stotisoči hranilnih vlog, ki nam bodo omogočile razširiti našo lastno produkcijo!

Rc.

Odlomek iz mariborskega pisma.

... Delavsko gibanje je tukaj popolnoma na mrtvi točki. Razen shoda „Saveza železničarjev“, ki se je vršil 27. VI, in ki se ga radi prisostvovanja občinski seji nisem mogel udeležiti, ni ničesar beležiti. Na shodu so razpravljali o novi pragmatiki, katere pomanjkljivost oziroma škodljivost za službenstvo so pripisovali Zvezi jugoslovanskih železničarjev. V splošnem je tukajšnje delavstvo popolnoma brezbržno za organizacijo, „Savez“ ima članke samo na papirju, samo malenkost jih je plačujočih. Na boljšem je ZJŽ, katera ima — če je res — 400 članov (koliko je plačujočih med temi? Op. ur.). Težko bo vcepiti delavstvu zopet zaupanje do organizacij, ker ni vzgojeno na sodelovanje in je bilo tolikokrat varano.

Politična organizacija SPJ obstaja, kakor znano, samo v simpatizantih, katere upoštevajo ob volitvah, drugače nimajo ne dolžnosti ne pravic, kar je nezavednemu delavstvu popolnoma všeč. Radi te-

ga ga je težko pridobiti za našo stranko. Toda sčasoma pojde.

Občinsko gospodarstvo se vodi še dosti smoteno... Na zadnji seji [27. VI.] je bil župan Grčar zelo deprimiran, ker mu socialistični kakor demokratski klub nista dovolila prevzeti protektorat nad obrtniško razstavo, ki se bo vršila meseca avgusta. Prizadeval si je prepričati občinski svet, da bi kot župan lahko pomirjevalno vplival na akutni spor med obrtništvom, a mu ni uspelo. Dobil sem utis, da išče mož v skrbah za svoj županski stolček vse mogoče zveze...

Politično gibanje je še precej mirno. Za občinske volitve je nameravan skupen nastop vseh meščanskih strank pod firmo „Nacionalni blok“ proti delavski stranki. Kakor slišimo, se klerikalci nekaj kujajo.

V Studencih so že sklenili tak „sfront“ proti delavstvu in sicer: narodni socialisti, klerikalci in demokrati. O komunistih še ni jasno, ali bodo nastopili samostojno ali skupno s socialisti. V Studencih ima „Slovenska stranka“, pod katero mislijo buržuji skriti svojo kapitalistično barvo, prav malo izgleda na večino.

Izbris iz matrik.

Kdor se poteguje za to, da prenesemo kulturni boj na polje formalnosti, namesto da ostanemo na sedanjem zmagoslavju pohodu, ta pač ne razume, kako velikanski korak naprej je storila naša stranka s tem, da je uvedla v življenje izvrševanje namesto besed, dejanje namesto fraz. S tem se je otrsela obeh ekstremov, desničarskega, ki je podajal kapitalistom roko sprave, pri čemer je cvetela korupcija in polnila posameznim voditeljem žepa, in levičarskega, ki je kazal kapitalis-om pest tako nerodno, da so imeli priliko vsako gibanje prepovedati in da je potem v prepovedanem gibanju zopet ista korupcija cvetela kakor pri desničarjih. Oba ekstrema sta zdaj odpravljena, vse „akcije“, bančne in prevratne, je pregnala tista akcija, ki je edino prava, ker edina vodi proletariata do zmage: Svoj delež k zmagi proletariata, daje le tisti, ki je izvrševal dolžnosti, ki jih izvršuje, in ki jih bo izvrševal, brez ozira na vreme in srečo, brez ozira na simpatije in antipatije, zlasti pa brez ozira na trenutne težke položaje, kakor je n. pr. brezposelnost, vladno nasilje, kapitalistična zloba sploh. Kajti če se držiš tega načela, ti kapitalistična zloba itak ne more škodovati. Kaj je preganjanje, če traja leto dni, kaj je brezposelnost, če traja mesec dni, kaj je stradanje, če traja teden dni, kaj so vse take in podobne trenutne nesreče posameznika proti zmagi proletariata? Ta zmaga se pa bliža tem hitreje, čim bolj trden boš v svoji „akciji“, v svojem delovanju. Da je stranka to načelo uvedla v življenje [v teoriji je to načelo že staro!] to je njena moč, zato napreduje, zato so nasprotniki tako preplašeni, da poskušajo vse, tudi najobupnejše poskuse, ki bi naj našo stranko odrinili od njenega izvrševanja!

V katoliških deželah so poskušali mogotci napredek socializma ustaviti s tem, da so ga proglasili za brezverskega, Zlasti naši kraji spadajo sem. Ni cerkve, ni fare, ni mesta, kjer bi rejeni božji namestniki ne bili grmeli proti delavskim organizacijam, da so hudičovo delo. Še zdaj je več nego polovica občin, v katerih ni treba nič druge obrambe proti socializmu! Toda kako pišejo klerikalni listi, ki ne pridejo samo v take zaspane srednjeveške občine, in ki torej ne morejo več agitirati s srednjeveškimi frazami, Kako pišejo? Niti besede več o hudičevem delu, nasprotno, tudi sami podpirajo to „hudičovo delo“, tudi sami ustanavljajo delavske

organizacije, tudi socialistično ime jim dajejo, za izpremembo pa jim pritlikajo še krščansko znamenje. Vidite torej, da je pri njih vse gola formalnost. Če so socialistične organizacije hudičovo delo, ostanejo hudičovo delo tudi takrat, če jih vodijo krščanski možje! Ime vendar ne more izpremeniti stvari. Zlasti za strokovne organizacije velja to. Če se delavci združijo, da so močnejši proti svojim delodajalcem, in če pobožni debeluhji proglašajo take združitve za hudičovo delo, ali ni smešno, če potem tudi sami ustanavljajo take združitve? Krščansko delo teh božjih namestnikov seveda ni namenjeno združitvi, ampak razbitju delavskih organizacij, zato se ti krščanski možje lahko branjajo; oni res delajo proti — delavcem. Delavci so namreč tisti hudiči, ki rejenim božjim namestnikom ne dovolijo mirno uživati nebeški raj tega sveta!

To vprašanje je za katoliške backe tako zmešano in težko, da so jim pobožni gospodje prepovedali o njem premišljevanje. Kakor o sv. Trojici, ki tebi, zabitemu in od grešne žene rojenemu, ne gre tako v glavo, kakor učenemu in po posebni poti na svet došlemu gospodu. Tebi, tepec, se zdi, da je Bog duh, ki je povsod, in ki mu zato ni treba nobene „osebnosti“, najmanj pa treh, po rojstvu zvezanih. Tebi, tepec, se zdi, da je greh natikati Bogu, ki je duh, človeško podoba. Tebi, ki si tepec, se sploh marsikaj zdi, zato ne smeš misliti na take zadeve, ampak moraš gospoda voditelja vprašati, kadar hočeš odpreti usta ter govoriti o takih skrivnostih in idealih, kakor je n. pr. sv. Trojica, delavske organizacije in drugi za tvojo grešno glavo nedosegljivi ideali.

Kadar pa ljudje ne zaslužijo za kruh, se predrznejo vendarle misliti. Potem se organizirajo tudi cerkveni hlapci. Tako je n. pr. „Naprej“ št. 261 z dne 18. nov. 1922 poročal sledeče:

„Don Jose Moray del Rio, katoliški nadškof v Mehiki je izkopal iz kupa stare šare encikliko iz leta 1864. in je na podlagi te enciklike razposlal okrožnico vsem župnikom v svojem območju. V tej svoji okrožnici je napovedal vojno organiziranemu delavstvu. V okrožnici namreč pravi: „Cerkve smatra za krivoverce vse tiste katoličane, ki so se sramotno organizirali v unijah.“ Napad na organizirane delavce je prišel, ko je „Sindicato de Filharmónicas“ — unija godbenikov poslala prošnjo na cerkvene oblasti za priznanje organizacije. V tej uniji so tudi organisti, ki orglajo v cerkvah. Nadškof je pa odgovoril z ekskomunikacijo — izobčenjem vseh katoličanov, ki so v delavskih unijah in iz izporom organistov. Sindikat godbenikov je poslal deputacijo k nadškofu, da se naj premisli in prekliče starinsko bučo, medtem so pa sestavili odbor, katerega naloga je pripeljati v organizacijo tudi ostale cerkvene delavce, kakor so vratarji, mežnarji itd. Boj med organiziranim delavstvom in cerkvijo v Mehiki je tedaj v polnem zamahu.“

Ni popolnoma po našem okusu, če pošiljajo organizacije k nadškofom deputacije, naj se premislijo in prekličejo izobčenje. Na tako izobčenje danes nihče več ni ne da. Pač pa je po našem okusu nadaljnje delo tega sindikata, ki je šel na delo za združenje vseh tistih, ki iz slepote delajo tlako. Tudi pri nas je na tisoče trpinov, ki jih bo razredno zavedni, pošteni in javni boj s časom privedel do mišljenja in računanja. S tem da bodo spregledali ti, bo „sveta“ cerkev več trpela, nego pa če ji tisoč ljudi pošlje svojo odstopno izjavo. Za tisoč izbrisov iz matrik se bo dalo dvatisoč težkih židov krstiti, cerkev bo imela profit; za tisoč mislečih in organiziranih mežnarjev, hlapcev in dekel [ne kuharic!] pa ne bodo našli prevzvišeni lenuhi nobenega nadomestila.

Pravo

Schichtovo - milo z znamko „Jelen“

je najboljša in v uporabi najcenejše milo na svetu.
Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Razno.

V mariborski Ljudski tiskarni, ki je „socialistična“, se istotako „socialistični“ „Socialist“ ne tiska. Če bi se „socialistični“ „Socialist“ v „socialistični“ Ljudski tiskarni tiskal, bi „socialistični“ „Socialist“ namreč ne imel na razpolago tistega brezplačnega aparata, ki ga mu daje Strokovna komisija. Zato se pa tiska v „socialistični“ Ljudski tiskarni novi tednik slovenskih Pašičevcev „Narodni gospodar“, ki mu je glavni vodja dični diplomat n. r. Stefanović. Če se pa gospodje zmenijo, da dobi g. Stefanović tudi pri Strokovni komisiji ves aparat brezplačno na razpolago, se utedne zgoditi, da se tudi radikalni „Narodni gospodar“ ne bo več tiskal v „socialistični“ Ljudski tiskarni. Treba je samo, da se Svetek in Stefanović ob priliki srečata in da jim gre za pričo še kak možakar, ki se navdušuje za zedinjenje takšnega „proletariata“.

Pomen delavnih odmorov je precej nepojasnjen. Psihologi, ki se bavijo z delavnimi razmerami, vedno poudarjajo važnost izdatnih odmorov, zlasti opoldanskih. Po drugi strani pa se je pokazala po uvedbi osemurnika med delavstvom težnja, da si čim bolj skrajša celotni čas navzočnosti v obratih. K temu je mnogo pripomogla stanovanjska beda oz. velika razdalja stanovanj od delavnice, kakor tudi razširitev delavskih vrtnih kultur. Tudi za to, da bi dosegli prosto sobotno popoldne, delajo delavci mnogokrat nepretrgano ali pa le z majhnim odmorom. Dunajska delavska zbornica je v mesecu maju uvedla preiskavo glede odmora in nepretrganega dela v najvažnejših obratih kovinarske, tekstilne, kemične in živilske industrije v Nemški Avstriji. Izid te preiskave je zelo interesanten in ga je s. Fritz Rager obdelal v 2. junjski številki revije „Arbeit und Wirtschaft“ (Delo in gospodarstvo). Izkazalo se je namreč, da delavci v obratih z rednim delavnim časom, kjer delajo z enim šihom na dan, povsod zahtevajo udržavanje eno- do eno in pol-oz. dveurnega opoldanskega odmora in sicer iz zdravstvenih ozirov ter radi varnosti pred nezgodami. Tudi strokovne organizacije se borijo proti nepretrganemu delavnemu času, glasovanja v posameznih obratih so privedla do istih uspehov. Nasprotni temu pa bi podjetniki zaradi zmanjšanja stroškov zelo radi odpravili odmor. Drugače pa je v obratih, kjer delajo z več šihom, ne da bi bilo pri tem delo nepretrgano. Izmenjavanje šihov se vrši tu pogostoma v zgodnjih jutranjih ali poznih nočnih urah. Pri tej razdelitvi šihov igrajo prometne razmere veliko vlogo. V teh slučajih gre delavčeva težnja torej za tem da čas svoje navzočnosti v obratu na račun odmora skrajša.

Goljufi med seboj. Te dni sta se začela „Slovenec“ in „Narod“, da dokazeta svoje jugoslovanstvo, z vso besnostjo obkladati s ponatisi svojih kolon pred desetimi leti. Iz teh ponatisov je kar imenitno videti kako so gospodje klerikalci kakor naprednjaki lezli habsburški monarhiji pod peto, ji prodajali naše ljudstvo, ščuvali proti Srbom in proti zedinjeni Jugoslaviji, denuncirali drugi druge kot veleizdajalce in to na tako gnusen, nemoralen, umazan, klečeplaški način, da se človeku kar želodec obrača, ko čita te klerikalno-naprednjaške avstrofilske spomine iz tistih dni. Škandal ne more biti večji in kar odklikovati bi bilo treba slovensko buržoazijo, da je začela na tako javen način kazati svojo pravo notranjost, svojo hinavščino in žongljanje z idejami. Načelo javnosti je tudi tukaj tista sila, ki bo pokazala gnoj vsem ljudem, da se ga bodo znali ogibati. Posebno na mladino, ki se daje danes po istih klerikalnih kakor po istih narodnih naprednjakih iz tistih časov voditi v značajnosti in nacionalno verski navdušenosti, bodo „Slovenčev“ in „Narodov“ ponatili kaj ugodno vplivali. Zdi se, da že na obeh straneh čutijo, kako nepredvidni so bili, da so začeli načenjati tako delikatno poglavje iz svoje preteklosti. Gospodje že precej odkrito drug drugega prosijo, naj bi ponatiskovanje ustavili in si grozijo, če bi prošnje nič ne zalegle, da pridejo drug drugemu s še hujšim materialom na dan. Imenitno! Najlepše je pa, kako se skušajo pred javnostjo, ki seveda ni tako neumna, da bi ta obojestranski gnoj prezrla, opravičiti. Na obeh straneh se namreč izgovarjajo, da so takrat tako pisarili radi policijskega pritiska. Bolj bosega izgovora, nego je ta, si ne moremo misliti. Zakaj pa se n. pr. avstrijski socialistični listi niso nikoli sličili avstrijskemu rablju, čeprav je bil nad socialističnim gibanjem še ves drugačen policijski pritisk nego nad kakšnim favoriziranim klerikalnim ali narodnjakarskim? In kaj se to pravi, da so gospodje, ki se nam danes izdajajo za zveste prvoboritelje jugoslovanstva in narodne neodvisnosti, da so ti gospodje „moralni“ takrat pisati proti jugoslovanstvu in to še celo v času davno pred svetovno vojno ko takega policijskega pritiska sploh še ni bilo? Ali se to pravi, da klerikalci kakor narodnjakarji niso bili dolžni pokazati, da res verujejo v svoje ideje, s tem, da bi se rajši dajali preganjati, zapirati in magari usmrtiti zanje nego da bi proti lastnim idejam pisali! Ta stvar je seveda takšna, da gospodje takrat prav nobene ideje niso zastopali kakor danes ne, ko se tako bahajo s svojim jugoslovanstvom in slovenstvom, temveč so zastopali samo svojo požrešnost in ta požrešnost — pa ne policija — je sposobna „nacionaliste“ prisiliti k temu, da pljujejo na nacionalno zastavo, „vernike“ pa k temu, da pljujejo na razpelo. Gospodje! kdo nam pri vaši hinavščini, ki

jo sami priznavate, jamči, da ne boste čez deset let zopet pisarili, da ste bili danes „prisiljeni“ drugačne „ideje“ zagovarjati, nego jih nosite v svojem srcu!? Gospodje, kako je mogoče pri vaši morali, ki hinavščino dopuščate, spoznati, kakšna je prav za prav vaša ideja!? Če človek preišči nepopisno širokogrudnost — moralno pokvarjenost — naše buržoazije, se mora res za glavo prijeti, da se danes slovensko ljudstvo tepe samo za to, ali naj gre za klerikalnim ali za naprednjaškim voditeljem, ki sta oba po svojih lastnih karakterizacijah čisto navadna lopova!

Vojaško službovanje absolventov dvorazrednih trgovskih šol. Radi neorientiranosti in napačnih informacij v zadevi vojaškega službovanja absolventov dvorazrednih trgovskih šol nam sporoča g. ravnatelj trgovske šole v Ljubljani, da imajo imenovani absolventje pravico za dijaški rok in polaganje izpita za rezervne častnike. Navedene šole pomotoma niso naštele v dotičnem spisku, ki obsega zavode, katerih absolventje imajo pravico na dijaški rok. Z naredbom, ki izide v prvi prihodnji številki vojnega lista, bo pa ta pomota korigirana in bodo priznane absolventom dvorazrednih trgovskih šol gori omenjene pravice.

Kako zidajo v Zagrebu. V prvih šestih mesecih tega leta so prijavili v Zagrebu naslednje nove zgradbe: 2 štirinadstropnice, 8 trinadstropnic, 8 dvenadstropnic, 22 enonadstropnic in 67 pritličnic.

Beograjske banke so v minulem poslovnem letu imele 55 milijonov 400.000 Din čistega dobička. Za takšno „čistost“ ni seveda nobene policije in preiskav.

Radiotelefone šole bodo otvorili v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu, Subotici in Splitu. Morda se bomo počasi le modernizirali.

Pašić je šel na Bled h kralju. Volilni mandat bi rad imel. Pašić se je vrnil z Bleda brez volilnega mandata. Pribičević je ves iz sebe, ker vlada, kakor je sedaj, ne more delovati. Boji se da bi Pašićevci sedaj njega ne vrgli iz vlade in se oženili s klerikalci, ki so močnejši — Takšne vesti razširjajo klerikalci po svojih listih. Mi seveda vemo, da niti Pašiću niti Pribičeviću ne more biti zoprno takšno stanje, kakor je danes, ko greta lahko vsak zase brez vsake parlamentarne kontrole za svojimi kšefti. Ker da bi Pribičeviću ali Pašiću bilo kaj do države, do ljudstva, to verujejo danes le dolgočasi na kubik. Pač pa bo res, da klerikalcem sedanje stanje smrdi, ko nimajo od njega nič posebnih dobičkov.

V Albaniji je sklenila vlada katoliškega škofa Fan Nollija, da izvede agrarno reformo na veleposelstvih, ki so seveda predvsem v rokah turških begov, kakor pri nas v Bosni in južni Srbiji. Begi se sedaj pripravljajo, da se z orožjem v roki uprejo Fan Nollijevemu načrtu. Albanski begi imajo za ohranitev svojega imetja seveda tradicije, ki so čisto albanske. Z vlado bi se „pomenili“ kakor pri nas — pa bi šlo.

Vojno hočejo ali pa so med seboj tako zmenjeni, da bodo drug drugemu pomagali z incidenti, da si fašistovska Italija utrdi omajane pozicije. Po umoru dyeb naših finančnih stražnikov so Italijani naslednjega dne streljali tudi na naše člane mešane komisije, ki je hotela preiskati zadevo. K sreči ni bil nihče zadet. Beograjska vlada se strašno klavirno vede pri celi zadevi, namesto da bi pri mednarodnih instancah takoj poskrbeli, da se laška razbojništva na meji prenehajo in da se tudi z naše strani ne bodo ponavljala, milo kara Mussolinija, kako da morejo njegovi zajci tako grdo ogroziti jugoslovanske leve.

Italijansko opozicijo je ponovno sklenila, da se vzdrži parlamentarnega dela. Sodijo, da parlament pred novembrom ne bo več sklican.

Nov Zelnjerjev proces. V Weimaru se je pričel proces proti bivšemu socialističnemu notranjemu ministru Hermanu in tovarišem, ki jim državno pravdnistvo očita ponarejanje pravnih listin, s čimer so drugim osebam materialno pomagali. Proces se še nadaljuje.

Zverina. Hannoveru so ujeli nekega mesarja Harmanna, ki je umoril še nedognano število ljudi. Ugotovljeno pa je bilo, da je Harmann človeško meso prodajal za živalsko!

Nemške strokovne organizacije so poslale osrednji vladi spomenico, v kateri odločno ugovarjajo vsakemu morebitnemu poskusu, da bi se bremena novih reparacij navalila na delavstvo. Strokovne organizacije zahtevajo primerno obdavčenje imovitih slojev.

Francoska vlada je postavila na prejšnje mesto generala Sarrailla, ki so ga militaristični krogi odstavili že ob začetku svetovne vojne, ker je socialist in velik prijatelj Jaurès-jev.

Iz Mednarodnega urada za delo so na konferenci ki se vrši te dni, izglasovali zastopnika fašistovskih strokovnih organizacij Rossinija s 55 proti 32 glasom. Od 121 glasovalnih upravičencev je glasovalo 87, med temi vsi delavski zastopniki in vladna zastopnika Danske in Kanade, dočim se je večina drugih vladnih zastopnikov, med njimi angleški, glasovanja vzdržala. Še lansko leto so vsi vladni zastopniki, izjemši nemškega, glasovali za Rossinija. Tako je torej videti, kako se je tekom enega leta spremenil na levo položaj med vladami in v Uradu za delo samem, ki je postal resnejša institucija. K glasovanju o tem, ali sme biti med delavskimi zastopniki tudi zastopnik g. Mussolinija

ali ne, so največ pripomogli angleški delavski zastopniki, ki so konferenco opozorili, da predstavljajo fašistovske organizacije enotno fronto med delavci in kapitalisti.

Muhasti predlogi. V belgijski zbornici se je postavil predlog, naj bi ob nedeljah noben list ne smel izhajati, tudi inostranski listi bi se na ta dan ne smeli prodajati. Videti je, da je Belgija dežela, kjer ima katolicizem še nekaj politične moči.

Zopet rudniška katastrofa! V nekem rovu pri Halifaxu je eksplozija zasula 139 rudarjev. Med njimi so mogli 65 že prvi dan rešiti. Upajo, da bodo rešili tudi druge.

Znane Mac Kennove carine, ki so jih na Angleško uvedli v vojnem času in radi katerih je pretila nevarnost, da bo delavska vlada odstopila, so bile končno v spodnji zbornici odpravljene.

Ponsonby, tajnik zunanjih poslov, je te dni izjavil da ni angleška vlada nič zadovoljna, če dobivajo na Angleškem posojila takšne države kakor Jugoslavija, ki jih potem porabijo za militarizem. Ponsonby bo glede tega postavil v parlamentu poseben predlog — Jugoslavija naj se torej namesto na pare kar pripravi na mrzlo vodo. Morell, delavski poslanec, je v nekem razgovoru te dni opozoril, da je na celinski Evropi vse polno tovarn, ki delajo pred očmi najrazličnejših komisij za militarizem novo nastalih držav in jim dajejo potuho. Škodove tovarne na Češkoslovaškem izdelujejo orožje in municijo n. pr. izključno za Poljsko, Rumunsko in Jugoslavijo. [Vendar smo te dni poročali, da je tamošnje delavstvo za Poljsko in Rumunsko prenehalo te reči izdelovati.] Silno dosti orožja in municije izdelajo tudi v Avstriji na Dunaju, v Wöllersdorfu, Hirtenbergu, Engelsfeldu, Blumau-u, Steyru in Dunajskem Novem mestu. Vsa ta velikanska produkcija morilnih sredstev se zliva v države Male antante, torej v Jugoslavijo tudi. Jugoslavijo imenuje celo na prvem mestu kar se tiče izdatkov za municijo in orožje. Izdala je za te stvari 1740 milijonov frankov, za avte in letala celih 300 milijonov frankov. To so nore vsote, kar preračunajte jih v našo valuto. Morell je izjavil, da je nezaslišano, da se morejo takšne reči goditi antanti pred očmi in da ta dopuščata oboroževanje Male antante za novo vojno na Balkanu. Sklicati bo treba novo konferenco, ki naj napravi temu škandalu konec. In tako je prav. Kjer mali, nebolgliji norci skačejo čez ogenj, je čisto v redu, da jim pridejo odraščeni z mrzlo vodo pregnati veselje. E, ne bodo ne Pašići in Pribičevići od vsega sveta nemo-teno tirali našega ljudstva v pogubo in smrt in si sami pri tem skorumpirali vedno nove milijone v nenasitne malhe!

V poljski premogovni in železni industriji bo prišlo do kakšnega težkega zapletljajja, ker so delodajalci za 11. t. m. napovedali triodstotno znižanje mezd, odpust vseh delavcev in sprejetje le tistih, ki se bodo obvezali delati 10 ur na dan. Poljski treburharji pravijo, da pod drugimi pogoji industrija ne more živeti. Kakopak! Do danes še nismo nikoli slišali da bi kak industrijec še v najnežnejših krizah pokazal voljo, da preneha živeti kot industrijec. Tudi še nismo slišali, da bi bili podjetniki zadovoljni s kako socializacijo, ki bi jih namah oprostila vseh težkih skrbi za življenje industrije.

Kristianija, glavno mesto Norveške, se bo po Novem letu imenovalo s svojim starim imenom Oslo.

Vročina. V južni Rusiji se je pojavil silno vroč toplotni val. V vzhodni Ukrajini stoji termometer že nekaj dni nad 40° Reaumurja (nad 50° C!). Tudi iz drugih gubernij poročajo o sličnih temperaturah, ki utednejo ponovno uničiti žitni pridelek in povzročiti znova ono strašno lakoto, ki je bila pred dvema letoma.

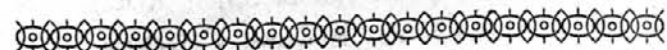
Neorganizirani delavci motijo produkcijo. Ameriška premogovna komisija ugotavlja v svojem najnovejšem poročilu, da neorganizirani rudarji neprimerno pogostoje menjavajo svoj delavni kraj nego organiziranci. V marsikaterih krajih je znašalo to menjavanje delavstva letno do 230%. S tem se produkcijski stroški znatno povečujejo, ker povzroča poleg velikih stroškov za dobivanje novih moči tudi neprestano spreminjanje teh moči velik zastoj v produciranju. Poročilo poudarja ustaljujoči vpliv, ki ga imajo organizacije. Za takšna spoznanja je treba seveda Američanov, ki so navajeni vse svoje zadeve imeti v najnatlačnejšem redu. Pri nas meni kapitalist, da mu neorganizirani delavec za manjšo plačo več naredi nego organiziranec.

Na Francoskem se pripravlja oz. je deloma že izvršena obširna amnestija političnih „hudodelcev“, ki prejšnjim režimom niso bili všeč. Predvsem je francoska vlada dovolila skoro vsem onim Nemcem povratek v zasedeno ozemlje, ki jih je Poincaréjev nacionalizem pregnal z rodne grude. Parlamentarni odsek za amnestijo izdeluje predlog, da se sprejmejo v službo vsi oni železničarji, ki so bili ob veliki stavki 1920. [v sličnih okolnostih kakor pri nas] odpuščeni iz službe.

Nemške dežele oz. vodje njih vlad so na skupni konferenci odobrili stališče centralne vlade, da naj bi se novi reparacijski načrt čim preje začel izvajati. Samo meklenburg-šverinski zastopnik je bil proti. To, da so pri zadnjih volitvah protireparacijski nacionalisti in komunisti tako znatno napredovali, torej nič ne škoduje nemški zunanji politiki. Nesprotno, opaziti je, da so nemški vladni možje postali veliko bolj spravljivi, nega so bili prej.

Socialistična stranka v Argentini. Pri zadnjih volitvah v argentinski kongres so dobili socialisti devetnajst poslancev in dva senatorja. To je najvišje število poslancev, kar jih je še kdaj imela socialistična stranka v Argentini. Uspeh socialistov je presenetil vladajočo radikalno stranko, ki je dobila pri zadnjih volitvah 86 sedežev, ali 16 manj, kot jih je imela dosedaj. V glavnem mestu so izvolili socialisti 13 poslancev in vladna stranka 6. V Cordobski provinci so socialisti prvič v zgodovini svojega gibanja izvolili 3 poslance, Argentinska poslanska zbornica šteje 157 poslancev; vladni [radikalni] stranki jih po zadnjih volitvah pripada 86, opozicijskim strankam pa 71. Argentinska radikalna stranka, ki danes kontrolira parlament, je radikalna v enakem smislu kakor na pr. Pašičeva radikalna stranka v Jugoslaviji.

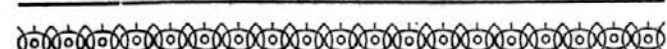
Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Bernatovič

Ljubljana. Mestni trg 5.

Največja izbira moških, ženskih in dečjih oblik po znižanih cenah. Dežni plašči od 200 Din naprej.

Kapitalistične banke in proletarske zadrug.

Nikdar nisimo rekli, da so kristanovske podjetja nesolidna po kapitalističnem sistemu. Tega tudi v preteklosti niso nikdar trdili Kristanovi nasprotniki v naši stranki. Boj s Kristanom vodi naša stranka ves čas. odkar se je Kristan vanjo vstulil. Starejši sodrugi vedo zlasti to, da je bil med Antonom in Etbinom razloček kakor noč in dan in da je ta razloček vodil mnogokrat do večjih nasprotij, nego jih imamo v proletarskem gibanju zdaj. Ta nasprotja so se pa takrat na ven bolj malo kazala, ker je bilo socialistično gibanje sploh zelo slabotno in se ni nihče brigal za zakulisno delo, v javnost je pa le malokdaj kaj prišlo. Razloček med Trstom in Ljubljano ni bil samo v političnem gibanju, ampak tudi v zadrugnem. Tržaške korporative so bile vse drugačne nego Kristanovske! Nasprotje je bilo nepremostljivo, edinole kompromisi so bili zmožni na ven pokazati stranko enotno. Ti kompromisi so bili pa takrat manj ostro obsojeni, kakor dandanes le za to, ker bi brez njih sploh ne bil mogoč socialistični tisk, niti najmanjši tednik ne. Tistih par sodrugov, ki so bili, je bilo treba skupaj držati, če ne — bi nikjer nič ne bilo. Etbin je pisal. Tone je iz Konsumov denar nosil in tisk zalagal, le tako je bilo mogoče tiskati in ponujati socialistični tisk našemu zaspanemu narodu, ki ni vedel drugega, nego da ima roke in usta. Saj še takrat ni čital, če je zastoj dobil!

Danes je drugače. Dnevnik imamo in ta dnevnik pišejo in plačajo proletarci sami. Danes ni treba več kompromisa, niti na misel ne pride več pametnemu proletarcu, da bi šel Toneta prosit za kakšno pomoč. Zato se nam pa ni treba ozirati na njegove želje, ampak lahko pišemo resnico.

Razloček med bankami in zadrugami je velikanski. Najvažnejši je pa ta, da so banke zgrajene s kapitalom zlate, zadrug pa s kapitalom dela. Pri bankah se šteje moč po številkah denarja, pri zadrugah pa po številkah članov. Pri bankah odločujejo tisti, ki imajo največ denarja, pri zadrugah pa tisti, ki imajo največ zaupanja pri članstvu; kajti pri bankah odločuje večina delnic, pri zadrugah pa večina članov.

Banke ne morejo zvišati svojega delniškega kapitala drugače, nego na občnem zboru, ker one sklenejo najprej višino kapitala, potem pa razdele ta kapital med svoje prijatelje (ti večinoma niti ne vplačajo ne, ampak se jim delnice kar dajo, njih vrednost je že poravnana iz črnega fonda tajnih dobičkov). Pri zadrugah se pa kapitalova in delavna moč vsak dan lahko zviša, ko vsak dan lahko pristopijo novi člani.

Za mislečega proletarca je popolnoma jasno, da so banke kapitalistične, zadrug pa proletarske ustanove. Da so torej Kristan, Korun, Uratnik itd., ki ustanavljajo banke in druge delniške družbe, kapitalisti. Ni pa povsem gotovo, da so proletarci vsi tisti, ki ustanavljajo zadrugo. Kajti naš „teoretični voditelj“ Uratnik je za obrambo svojih kapitalističnih delniških podjetij izjavil, da naše razlage niso nič vredne, češ, so banke, ki delajo proletarsko in so zadrug, ki delajo kapitalistično. Prvo ni in ne more biti res. drugo pa je lahko res in na Kons. društvu za Sl. imamo dokaz da so zadrug, ki delajo kapitalistično. [Taki zadrug je več, vse Kristanovske spadajo sem!]

Kapitalistične so zadrug bodisi zaradi svojih pravil, bodisi zaradi nezavednosti svojih članov. Pri klerikalnih zadrugah je ponavadi oboje skupaj vzrok. Pri kristanovskih pa bodisi oboje, bodisi eno, bodisi drugo. Pravila bi pri zadrugah ne smela biti vzrok, če bi imeli na vladi dovolj razumevanja in volje za obrambo zadrugne misli. Ker tega ni, moramo apelirati na članstvo, da popravi nedostatke. Kako da napreduje zavednost veliko prepočasi, vidimo zopet na Kons. društvu za Slov. Generali tega

društva se čutiljo za tako neomejene vladarje, da se upajo izključiti člana nadzorstva!

V bankah in v zadrugah odločuje na občnih zborih večina. Za večino je treba imeti dobro polovico, 51% je dovolj. Ugotoviti, če imaš polovico denarnega kapitala, ni težko, kar prešteješ ga. Za ugotovitev gotove večine v zadrugah [ki imajo v pravilih, da odločuje število deležev], je pa treba poznati voljo članstva [v velikih zadrugah voljo delegatov]. To je težje nego pri denarju!

Kadar kdo nima gotove večine, da bi z njo obvladal položaj na občnem zboru, si jo pravočasno išče. Delnice se kupujejo z denarjem, člani pa z demagogijo, s koriti, včasih tudi z denarjem.

Pred občnim zborom banke raste cena delnic pri bankah in cena članskih glasov pri zadrugah. To velja pa samo tam, kjer vodstvo nima gotove večine. Kjer so delnice „v trdnih rokah“, kakor se pravi, če ima kdo gotovo večino, tam se prav nič ne tepejo zenje, tam pomeni manjša polovica samo toliko, kolikor se te delnice obrestujejo, to je, če trdne roke večino dobička na drug način pograbi, ne s poštenim obrestovanjem delnic tajni fond! potem izgube te delnice svojo vrednost in nihče jih ne mara kupiti. Če se delnice banke ne kupujejo, pač pa povsod ponujajo, je to dokaz, da je banka skrahirala, ali pa da jo imajo „v trdnih rokah“ kapitalisti, ki ne dajo nič ne na čast ne na poštenje. Kajti če gospodari kdo v banki, dasi ima le polovico kapitala v rokah, tako, da le njemu nese, da so pa odškodovani tisti, ki imajo drugo, raztreseno polovico delnic, ker so bili svojega časa tako poštenovalni, da so kupili delnico „za dobro stvar“ — potem je to gospodarstvo nepošteno,

Enako nepošteno je pa gospodarstvo v tistih zadrugah, kjer ima vodstvo zagotovljeno večino na občnem zboru ali pa že potom pravil poskrbljeno za to, da ostane vse pri starem,

O klerikalnih zadrugah se nič ne govori, ker je tam večina tako „v trdnih rokah“, da nihče ne misli na kakšno opozicijo. Gospodje so premočni, članstvo pa premalo zavedno. Tam se bodo kregali šele čez par let. Pri našem Kons. društvu pa večina ni več v trdnih rokah, tu napenjajo Kristanovci in Korunovci vse sile, da si zagotovijo večino. Zato si ne upajo ne pred sodišče, ne pred javnost, ampak v kalnem, zasebnem, skritem, demagoškem iskanju novih pristašev skušajo ohraniti vodstvo v svojih rokah.

Zdaj pa prečitajte članek, ki ga je objavil „Konsument“ v varstvo Kristanove Zadrugne banke. Potem pa čitajte tale članek še enkrat, potem si oglejte naše inserate!

ALI SME KAKA ZADRUGA ALI BANKA KUPovati DELEŽE ALI DELNICE ZASE?

[Ponatis iz „Konsumenta“ št. 11.]

V zadnjem času neki list prinaša tendenciozno vest: da Zadrugna banka ne kupuje svojih delnic, in izvaja iz tega, češ, to ni dobro in ni prav.

Zadrugna banka je družba, ki temelji na pravih, ki ji predpisujejo delokrog. Kakor vsaka taka ustanova mora imeti temeljno glavnico, ki si jo pridobi z izdajo delnic. Tisti ki, kupujejo delnice, so delničarji in tedaj solastniki banke. S svojimi delnicami glasujejo na občnih zbora. Če hoče kak delničar prodati svoje delnice, more jih kupiti le zopet kdo, ki hoče postati delničar. Zadrugna banka ne more biti sam svoj delničar, ker njo zastopa upravni svet, in če bi banka svoje delnice sama kupovala, bi mogel te delnice vedno vporabljal upravni svet zase proti ostalim delničarjem. Zato ne sme nobena poštena banka kupovati zase svojih delnic; ona jih le sme prevzemati v komisijonalno prodajo drugim delničarjem.

Isto velja za zadrugne deleže. Kako bi izgledalo, če bi zadrug svoje deleže nazaj kupovale? Kdo bi glasoval z njimi? Načelstvo. Ali bi bilo to prav? Čisto gotovo ne! Sicer je pri zadrugah že zakonodajalec preprečil tako postopanje, ker je doležil, da zastava, cesija in obremenitev deleža ne velja napram zadrugi.

Jasno je tedaj: deleži in delnice imajo biti v rokah članov in delničarjev ne pa v rokah zadrug same ali banke. Zadrugo tvorijo člani s svojimi deleži, banko pa delničarji s svojimi delnicami. Če banka lastne delnice kupuje, jih more samo iz rezervnega fonda, kar ni prav in ni dovoljeno. S tujimi sredstvi jih zopet ne sme, ker delniški kapital je vendar poleg rezervnega sklada glavna garancija za vlagatelje.

Jasno je tedaj, da tista banka, ki ne kupuje svojih delnic, prav postopa, tista pa, ki jih kupuje zase, gre po krivih potih.

Op. urednika: Dotični list napada Zadrugno banko, ker mu je ustavila inserat.

Op. ur. Čitajte članek o bankah in zadrugah. Potem pa sami odločite, ali spadajo bančni inserati v naš list ali. Prepuščamo jih „Orjuni“, „Jutru“, „Slovencu“, „Delavcu“, „Socialistu“ itd.

Strokovno gibanje.

Brezposelnim v Celju. Delavci in delavke se naj javijo v svrhu ugotovitve njih brezposelnosti in sicer od sobote 5. julija tl. vsak dan od 9. do 10. ure v tajništvo Vodnikova ul. 3.

Brežiški okrožni agrarni odbor bo imel v nedeljo 13. VII. ob 9. uri predp. pri Grobušku v Brežicah sejo. Ker bo dnevni red zelo važen, je dolžnost vseh članov odbora kakor tudi vseh interesentov agrarne reforme, da se seje gotovo udeležijo. Sklicatelj Ivan Molan, v Bojsnem 49. točasni predsednik brežiškega okrožnega agrarnega odbora.

NE POZABITI!

Mi smo „razdirači“. Navzlic temu se nam ni pripetila še nikoli takšna smola, kakor se je celjskim Korenovcem, ki so pri volitvah v okoliško občino prodali interese proletarske skupnosti, pa so pripomogli, da je občina iz socialističnih prešla v klerikalne roke! V občini okolica Celje je bil namreč izvoljen klerikalni župan, nič ni pomagalo, da so se pred volitvami Korenovci in orjunaši iz patriotičnih razlogov medsebojno podpirali. G. Koren je takih uspehov svojega „zedinjevalnega“ puča lahko vesel!

UTRINEK.

Prvi pogoj k vsaki politiki je morala.

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 252. Hrvatska.

Dopisi.

ODPRTO PISMO GOSPODU POŠTNEMU RAVNATELJU V LJUBLJANI.

Dne 30. marca tl. mi je poslala moja v Brooklyn, N. Y. se nahajajoča hči Marija Jakšetova pet v časopise zavrtih vzorčnih pošilk, od katerih sem prejel samo 1 paket, ostali štirje še do danes niso dospeli v moje roke. Na moje tozadevno poizvedovanje sem dobil po našem poštnem mojstru odgovor, da ni mogoče nič napraviti za pošiljke, ki niso priporočene.

Kolikor nam je znano, obstaja za varnost ameriških pošt nih pošilk poseben predpis, kako je torej mogoče, da dobivamo defektna pisma, iz katerih so preloženi dolarji v mnogih slučajih izginili? Mi seveda ne vemo, kje ti dolarji izginjajo, samo to je gotovo, da jih ni več tu, da v pismo priloženi denar se celo spreminja! Tako je n. pr. ga. Antonija Evansova poslala pred nedavnim svoji materi, ki se je nahajala takrat še tu, v pismu 116 dolarjev, med temi sta bila samo 2 bankovca po 5 dolarjev in 2 bankovca (zeleni) po 2 dolarja, ostala 102 dolarja sta obstojala iz velikih rumenih bankovcev (v zlati vrednosti). Prejela je pa vso vsoto v majhnih dolarskih bankovcih in vse v srebrni vrednosti! Ko je potem dotična prejemalka šla v Ameriko, je prišla zadeva na dan. Kako je takšna sprememba denarja v zaprtem pismu mogoča? (Pismo, ki to potrjuje, je na vpogled.)

Ce se pritožiš na pošto ravnateljstvo, ne dobiš nobenega odgovora in tako moramo svoje pritožbe predati javnosti, s čimer upamo, da bomo imeli večji uspeh.

Še to moram pripomniti, da so se nahajali v manjkajočih paketih 4 pari otroških hlačic in 3 pari otroških nogavic kakor tudi 4 jarde (1 jarda znaša 91½ cm) bluznega blaga.

Srednja vas pri Črmošnjicah, 30. jun. 1924. — Ivan Jakše.

PRITOŽBA.

Podpisani se pritožujem radi obdolžitve s strani g. Kolbeta, nadpoštarija v pokoju, kateri me je pri orožnikih naznanil, da sem 29. 6. tl. z nasiljem zahteval v restavraciji „Pri pošti“ od njegovega sina orjunaški znak ter kamenje metal za njim. Sem popolnoma nedolžen, dokaz za to moja žena in drugi. Sploh mi je to vse popolnoma neznano in sem o zadevi slišal iz ust drugih ljudi. Opozarjam g. Kolbeta, naj se predno koga orožnikom naznani, dobro informira in prepriča. Zahtevam, da se obdolžitev pri orožnikih in če se nabaja že na sodišču takoj prekliče!

Franc Weisbacher, Litijska 96.

Op. ur. Uradi se tu in tam sicer res postavljajo za Orjuno, videli smo n. pr. uradnike v službi nositi orjunske znak in marsikakšne podobne pojave smo opazovali. To pa so vse le posamezni pojavi; naši kraji ne prenesejo očitnega partizanstva pri uradih, naše ljudstvo že ve, kdo plačuje urade in uradnike. Pač pa bi pri nezavednih ljudeh slučaj, kakor se je pripetil s. W., lahko vzbudil sum partizanstva, češ, da uživajo orjunske znaki kakšno posebno zaščito. To pa nikakor ne odgovarja resnici. V tem slučaju gre za podtikanje nasilja [ali celo ropanja], nasilje pa je vselej kaznjivo. Vsak ima v svojem času pravico nositi kakršenkoli znak in zelo všeč nam je, da se s. W. tako odločno brani očitka, da bi bil komu hotel kratiti njegovo osebo svobodo.

Slabo sredstvo. Težko je biti osumljen, ali lepo je za nekatere ljudi sumiti tatvine tiste, ki so pripravljeni ob vsaki priliki pokazati svoje imetje in kje so ga dobili. Tako je prišlo tudi krško orožništvo 4. tm. v pokrajinsko tajništvo SSJ in v stano-

vanja njegovih uslužbencev pregledovat za perilo, ki je bilo 28. jun. ukradeno tukajšnjemu župniku. Povod za to bedasto preiskavo je dal drog, s katerim je bila župniku zlomljena mreža z okna in ki je bil baje z dvorišča tistega gospodarja, pri katerem se nahaja „Naprejeva“ pisarna. [Zadeva s tem drogom nas zelo zanima, čeprav nismo o njej nič natančneje poučeni. Gospodje z orožniške postaje v Krškem naj nam povedo, kdo je bil tisti, ki je tako natanko in takoj vedel, da je bil drog vzet s tistega dvorišča! Mogoče smo dali s tem migljaj za nadaljnjo preiskavo! Op. ur.] Silno interesantno pa je, da se preiskava ni vršila po vsej hiši, temveč samo pri „Napreju“. Zakaj to, gospodje? Kako to? Ali zato, ker prebivajo po ostali hiši prijatelji

tiste organizacije, katera niti oni ubogi branjevki v Trbovljah ni sladkorčkov plačala, ki so jih nje člani posnedli ob svojem junaškem nastopu 1. junija t. l.? Seveda je odšla „preiskava“ od Naprejevcev s praznimi rokami, nič več nego eno srajco niso našli, da so jo lahko župniku pokazali, ki je pa — na veliko jezo prestrašenih Krčanov — moral seveda izjaviti, da ni njegova. Tudi nam gospodje niso povedali, kdo ima tako slabo zaupanje do nas. Ali pa nas mogoče prištevajo med one, ki je župnik o njih dejal v nedeljo s prižnice, da je precej takšne sodrge v Krškem? Gospodje, ki bi nas radi v žlici vode utopili, pomnite tisti pregovor, da sramota ne gre delj kakor z ust do nedrij, — Eden prizadetih uslužbencev.

Delavci, pozor!

Moške obleke, elegantne in poceni, dobite — dokler traja zaloga — po najnižjih cenah od 425 Din dalje. Delavske hlače od 70 Din dalje. Naročila se izvršujejo točno in brzo po povzetju.

Ostroški i Kobeščak, Zagreb,

Petrinjska ul. 55.

MOKROTA

škoduje zdravju, radi tega si kupite pravočasno močen, fin in poceni

dežnik

kategora pa edino dobite v veletrgovini R. Stermeckl, Celje. Trgovci engros cene. Istotam se prodaja letos po čudovito nizkih cenah perilo, čevlji, klobuki, nogavice in vse drugo blago. — Naročite cenik!

L. Mikuš

= TVORNICA DEŽNIKOV IN SOLNČNIKOV =
v Ljubljani, Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo
dežnikov v kakršnikoli veli-
—: kosti po najnižji ceni. —:

Josip Vranjek,
dežnikarna v Celju, Kralja Petra cesta.

Nudi močne in moderne dežnike od 80—125 Din.
DOMAGE DELO.

Franc Szantner, Ljubljana

SELENBURGOVA ULICA 1:

Zaloga PRVOVRSTNIH ČEVLJEV za moške ženske in deco ter SPECIALIST za ortopedična in anatomska obuvanja.

KLOBUKE

za dečke od 50 Din dalje, perilo, čevlje, dežnike, plašče itd. kupite najceneje pri

Jakobu Lahu

V MARIBORU, GLAVNI TRG 2.

Znižane cene za otroške vozičke!

Novi modeli. Poslužujte se izdelkov domače tovarne otroških vozičkov in dvokoles „TRIBUNA“ F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pnevmatika. Sprejema se v popolno popravilo za emajliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji in razni drugi stroji. — Prodajajo se tudi na obroke. Ceniki franco.

Gaspari & Faninger, Maribor

— Pletenine, drobnine, galanterija. —

NA DEBELO

Aleksandrova cesta 48.

NA DROBNO

Aleksandrova cesta 23.

Perilo za delavce, srajce od 52-80 Din.

Čitajte naš tisk!

la. usnjene suknjiče

od Din 1.400 do 1800 v črni in rujavi barvi, nadalje nepremočljive dežne plašče

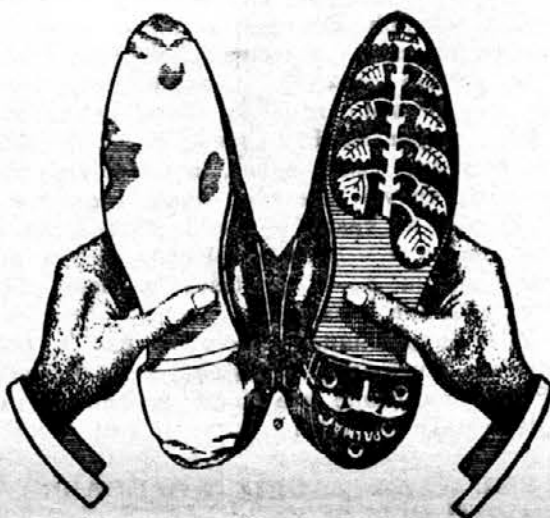
od Din 350 do 800 Vam nudi v največji izbiri konfekcijska industrija

DRAGO SCHWAB

Ljubljana.

Dvorni trg 3.

Specialna delavnica za usnjene obleke. Pismena naročila se izvršujejo točno po pošt. povzetju. Neugajajoče se zamenja ali se vrne denar.

Pazite na razliko

med kožnimi potplati in Palma Kaučuk potplati in petami. Prednosti proti kožnim potplati so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.

Zahtevajte edino le »Palma«.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR I T D

Stereotipija

Litografija

V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridatek« v zabojčkih in ne kako ponaredbi. —

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se posebno jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime »Franck« in »kavni mlinček«. —

»Pravi : FRANCK : z mlinčkom« zboljšuje in pocenjuje vsako kavo!

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseratno politiko

delajo trgovci. Trgovci so bolj navezani na vas nego vi nanje!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

5. VII. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 1200

Najceneje kupite

blago za obleke, perilo in čevlje ter najraznovrstnejše drugo blago pri trdki

„DANICA“

MAJZELJ & RAJŠELJ, LJUBLJANA, Turjaški trg. št. 1 (bivša Prestorbovalnica)

Sukno od Din 55.— naprej

kotenina „ „ 14.— „

Člani strokovnih organizacij dobijo 5% popust.

Konec krize bo takoj,

ko bodo vsi zidarji, tesarji, mizarji, kleparji, soboslikarji in pleskarji pristopili kot člani k

»Splošni gradbeni produktivni zadrugi v Celju«, katera se je ustanovila na temelju sklepa kongresa Unije stavb. delavcev 24. februarja 1924, in je te dni začela z obratovanjem, kakor: popravljanjem in beljenjem, pleskanjem hiš itd. Pri zadrugi sodeluje centrala „Unije“ z vsemi svojimi podružnicami, podružnica Saveza metalških radnika Jugoslavije, Celje in podružnica lesnih delavcev v Celju. Sprejme kot člana vsakega posameznega člana gori navedenih strok. Vpisnina 50 Din, delež 250 Din, ki se pa lahko odplačuje v tedenskih obrokih po poštni po-
ložnici ček. račun šte. 13.708.

Sprejemajo se hranilne vloge potom znamk SGPZ — Celje in na posebno vknjižbo proti 10% obrestni meri.

Naročila za oddajo dela kakor priglase za pristop je nasloviti na naslov:

Splošna gradbena produktivna zadruga r. z. z o. z. v Celju,
v hotelu pri „Kroni“, Ljubljanska cesta 10/a.